Jak badać prostatę

Data aktualizacji
2025-05-06

Rak prostaty jest najczęściej występującym nowotworem u mężczyzn:

- co roku jest wykrywany u ok. 15 tys. mężczyzn (a prognozy mówią, że wkrótce ta liczba może wzrosnąć do ok. 20 tys.)
- co roku umiera z jego powodu ok. 5 tys. mężczyzn.

Zachorowalność na raka prostaty w Polsce systematycznie wzrasta. Podobne zjawisko występuje także w innych krajach wysokorozwiniętych.

Czym jest prostata i jakie daje schorzenia

Prostata, stercz lub gruczoł krokowy to różne nazwy tego samego narządu wchodzącego w skład układu moczowo-płciowego mężczyzny. Narząd ten odpowiada za wytwarzanie płynu stanowiącego składową nasienia.

Po 30. roku życia u większości mężczyzn prostata zaczyna się rozrastać. Choroba ta nazywa się łagodnym przerostem prostaty i objawia trudnościami w oddawaniu moczu. Nie zagraża jednak życiu chorego – nie powoduje bowiem naciekania okolicznych tkanek. Ale prostatę może też zaatakować nowotwór złośliwy – drugie co do częstości występowania schorzenie gruczołu krokowego. Ryzyko jego wystąpienia jest tym większe, im starszy jest mężczyzna. Ponad połowa przypadków raka prostaty diagnozowana jest u pacjentów po 70. roku życia.

Do jakiego lekarza się zgłosić

Leczeniem chorób układu moczowo-płciowego zajmuje się urolog. Wielu mężczyzn unika wizyty u tego specjalisty. Niesłusznie! Urolog potrafi wykryć raka prostaty, nawet gdy nie daje on żadnych objawów. A to zwiększa Twoje szanse na pełne wyzdrowienie! Jeśli skończyłeś 50 lat, odwiedzaj urologa profilaktycznie raz w roku, nawet gdy nie masz żadnych objawów chorobowych.

> **Koniecznie idź do urologa, jeśli zaobserwujesz niepokojące objawy ze strony układu moczowego (np. krew w moczu, osłabiony i przerywany strumień moczu) lub zaburzenia potencji.**

Urolog zajmuje się:

- diagnostyką i leczeniem raka prostaty
- diagnostyką i leczeniem innych problemów układu moczowo-płciowego
- poradnictwem profilaktycznym, które pomaga utrzymywać organizm mężczyzny w dobrej formie, a nawet opóźniać objawy starzenia się.

> **Do urologa konieczne jest skierowanie. Otrzymasz je od lekarza rodzinnego (lekarza podstawowej opieki zdrowotnej).**

Jakie badania wykrywają raka prostaty

Podstawowe badania, które zleca urolog, to:

- **oznaczenie stężenia PSA** – to białko produkowane przez komórki raka prostaty, ale też przez tkanki prawidłowego gruczołu krokowego; do badania pobiera się próbkę krwi
- **badanie *per rectum*** – umożliwia ocenę konsystencji gruczołu krokowego, ale także wykrycie łagodnego rozrostu stercza albo innych patologii (niekoniecznie już związanych z samym gruczołem krokowym)
- **rezonans magnetyczny prostaty** – gdy zajdzie potrzeba uzupełnienia diagnostyki
- **badanie histopatologiczne** (fragmentu tkanki pobranej z prostaty pod mikroskopem) – gdy zajdzie potrzeba uzupełnienia diagnostyki; badanie jest podstawą rozpoznania nowotworu.

> **Oznaczenie stężenia PSA może Ci zlecić także Twój lekarz rodzinny, nie tylko urolog. Nie wykonuj oznaczenia stężenia PSA w sposób przypadkowy i nie traktuj takiego badania jako wystarczającego. Sam wynik może być bowiem bardzo mylący. Nie diagnozuj się na własną rękę!**

Przeczytaj także

Nowotwór jądra – objawy i leczenie

Im wcześniej wykryjesz nowotwór, tym leczenie będzie krótsze. Warto samodzielnie co miesiąc sprawdzać stan jąder i regularnie odwiedzać urologa

Rak prostaty – czy warto się badać

Namawiamy do przeprowadzania badań u urologa. Wczesne wykrycie raka prostaty daje szanse na trwałe wyleczenie

Mały gruczoł, duży męski problem

Każdy mężczyzna po pięćdziesiątce powinien sprawdzać, czy nie powiększa mu się prostata. Co Ci grozi i jak to ustalić?